

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нің Дээди Советиниң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 245 (9622)

Пятница, октябрь 18, 1974 чыл

1925 чылда үлдээлеттинген

Өртүз 2 көп.

УЛУГ ОКТЯБРЬГА УТКУШТУР

ДЕТКИВИШААН

Беш чылдык тодарымчы чылдың планын оңаалдарын хуусаа бетинде күөсүдир дээш чарыкка киришпелен, Кызыл-садыгын коллективниң бо чылдың үшкү кварталында шудургу ажыдаш, СЭКП Кызыл хооркомунун болгаш хооркукомун, республиканын Садыг министрствунун болгаш куруле садымнын база хергеел кооперациянын ажылдакчыларынын профивеле обкомунун шилчир Кызыл туткары чылап алган. Олар ам Улуг Октябрга уткуштур чарытын улам кылдырып, чыл өгезинде алган социалисттик хүлээлгелерин эде көрүп, чаа бедиткен хүлээлгелерин алган.

Өрткен средада, ажыл шагы сөөлүрүп чорда Кызыл садымнын кымыл-булуунга коллективтин хой ажыл-ишчилери дөдүр өдүрүшкөн. Наймысалдын мурнакты бүүдүрүлгелерин өгезилешкенин олар деткип, чаа хүлээлгелерин алдырып тураскалаткан хуралга чыгып дөгелверни ол. Улуг Октябрга алар кылдыр социалисттик чарытты калдырып, тодарымчы чылдың планын оңаалдарын чедикшигин күөсүдир талазы-биле соругаларын анаа чугаалашкан.

Тодарымчы чылдың тос айларында бараан саарылганын планын хуусаа бетинде күөсүдир болгаш өре-самчыгад чок ажылдап, Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң Президиумунун Хүндүлел бижини Совет Тыванын 30 чыл оюн таарыштыр алдымыс — деп, бот-оруга-чарыгалыг № 9 бүүдүрүлгени директору Б. Г. Кыяева чугаалаш, бо чылдың оң айларынның база чыл планын хуусаа бетинде күөсүдирин

коллективниң хүлээлгенин дыңнатты. Бо садым бүүдүрүлгези үшкү кварталдын түнбегин өзүгаар Кызыл-садыгын коллективиниң аразында чарыкка бирги чери ээлеп, дирекция чериниң шилчир Кызыл тутун болгаш 400 рубльдин шапалын алган болгай.

Хуралга № 22, 55 магазинерини профивеле комитеттериниң даргалары Т. И. Коробейникова, Н. С. Новикова, № 5 магазининиң улуг садымчызы Л. Б. Лайды, № 11 магазиниң директорунун хүлээлгезин күөсүдир турар Б. К. Вороненко олар саала берген, боттарынын коллективтерини күш-ажылчы чедикшигинерине доктаап, бедиткен хүлээлгелерин алганын дыңнатты.

— Улуг Октябрын 57 чыл оюн төлөткү уткуштур-биле оң айларын планын дөт хонук бүүрүгээр күөсүдир, чыл планын чедикшигин күөсүдир талазы-биле чаа бедиткен социалисттик хүлээлгелерин алымылар — деп, Кызыл-садыг-да партия организациязынын секретары Д. С. Чистаев хуралды киржикчилерин кыйгырарга, ову бир өп-сеткилдиг дөтөөн.

Кызыл-садыгын коллективни оң айларын планын дөт хонук бүүрүгээр күөсүдир, пландан ажыр 656 муң рубльдин бараанын наймысалдык чурттакчы чонугаа садарын, бараан саарылганын чыл планын декабрь 29-на чедир күөсүдирин болгаш пландан ажыр 300 муң рубльдин бараанын садарын хүлээлгөн.

ШУДУРГУ АЖЫЛДААР

Тоску беш чылдың тодарымчы чылдың планын кыштагаларына белектер ажылдадыр «Хемчик» совхозун шудургу эвепозары, малчынарнык малчынарнык барык дозуп турар. Бо чылдың совхозтун шөр малы 32 пезек черге кыштагалар. Илчанга бирээзинге 350 хой кирер үш кажааны шудургуларын ийи эвепозо немей тулуп дооскан. Ой эвепозога 20 кажи (шудургузу Ак-Кара Дотгак) ажылдап турган. Ооп ийи өрж кажааларын чыныгалып, чурталга ба-жындарынын печазынын салыр шөр эвепозо база ажылдап турган. Ой шөлүзү кезигүшөрүн 7 кажааны септелгени бү-

кыштагаларже сөөртүрүн ургүлүшүр турар бис. Ам 210 тонна ситен кыштагаларда чедиртинген. Мал чедик кыштагаларда чедирин алыр ажылды хойжулар Саая Отур-оол, Хомушук Оолак, Хомушук Базыр, Хомушук Додуй-оол эки организациялап, алар боттары илдекейлеп сиржиш турарлар. Олар ситенин боттары белектер алганыр. Ук хойжулар амгы үеде кыштагаларында 10-12 тонна ситенин чедиргилеп алгылаан.

Совхозтун төп сүт-бараан фермазынын коллективни (бригадир Ендан Самбуу) 54 тонна ситенин белектер, фермада чедирип алган.

НАЙЫСЫЛАЛГА АЯН ТУДУП ТЫВАНЫҢ АЯЛГАЛАРЫ

Октябрь 16-да Чайковский аттыг концерт залыга «Ада-чурт» деп кантатаның чыгылымы бергени — Тыва АССР-ниң литературазының болгаш уран чүүлүнүн хүнериниң Москвада ажыттыганының аяныг аялгасы болган. Ол хүнер Тываның Совет Землелиниң составында эки тура-биле каттышканының 30 чыл оюнга алдар кылдыр автономнуг республикадан чедип келген уран чүүл мастерлериниң улуг концерти-биле ажыттыганы.

Октябрь 16-да Чайковский аттыг концерт залыга «Ада-чурт» деп кантатаның чыгылымы бергени — Тыва АССР-ниң литературазының болгаш уран чүүлүнүн хүнериниң Москвада ажыттыганының аяныг аялгасы болган. Ол хүнер Тываның Совет Землелиниң составында эки тура-биле каттышканының 30 чыл оюнга алдар кылдыр автономнуг республикадан чедип келген уран чүүл мастерлериниң улуг концерти-биле ажыттыганы.

УТТУНДУРБАС УЖУРАЖЫШКЫННАР

МОСКВА. (Телефон-биле). Тыва литератураның болгаш уран чүүлүнүн хүнериниң чуртунуң чүрээ — Москвага ажыттыганын хуу. Наймысалдык П. И. Чайковский аттыг концерт залыга москвалык дөдүр өдүрүшкөн. Сценарист РСФСР-ниң Культура министрствунун болук төлөөрү база Тыва АССР-ниң партия, совет органдарының улуртукчулары ксөтүп кээрге, залга

адик чаклашканын динчирлер турган. Тыва литератураның болгаш уран чүүлүнүн бийрээли Москвада эгезленин дыңнадып, республиканын культура министрини М. С. Хомушук сөс ан ажыткан. Дараазында РСФСР-ниң Культура министрствунун төлөөн Н. К. Мешко чүве чугаалаш, каш хонуктар бүүрүгээр 30 хараан Совет Тываның культура талазы-биле

Москваның көрүкчүлөрүн Совет Тываның аяныг чүүл чөгээлиниң болгаш уран чүүлүнүн хүнериниң киржикчилери уран-чечен салу-биле, элден, шимченгир, чараш оюннары-биле сонуургадып турарлар.

Тываның күрүне филармонияның артистериниң күөсүдир турары кайгамчык чараш «Элден шыгыраашты» мун-мун көрүкчүлөр сонуургал турар. Тыва улустун национал музыкалын улустун хөгжүм херекселдериниң органдарының күөсүдир турары база бедик үнөлдү алган.

ЭШТЕР Л. И. БРЕЖНЕВ БИЛЕ Т. ЖИВКОВТУҢ БЕСЕДАЗЫ

БКП ТК-ның Бирги секретары, БУР-нун Күрүне Чөвүлелиниң Даргазы эш Т. Живков биле СЭКП ТК-ның Чыгыне секретары эш Л. И. Брежневтиң ужуражышканын Кремльге октябрь 16-да болган.

Акмы-дүңме ийи партияның улуртукчулары амгы үе-чалада социалисттик чурттарын чыгыс эш биле сирий каттыжышканын бижиктирери, делегей байдалының дүшкүрүлүүнү чевырлыдары улам ханылаары дээш, тайбын, демократия болгаш социализм дээш демиселге коммунистер-

иниң бүүтү ажалчы чонварын интернационализм — эр-сетил каттыштырылганын бижылгавары эи чутуга соруга бооп турар деп демиселге, делегей байдалының, делегейниң коммунисттик, ажалчы шимчээшкениниң чутуга айтырылганын талазы-биле сайла-оюмуну сөлдүшкөн.

Эштер Л. И. Брежнев биле Т. Живков Совет Эвилелинде болгаш Болгария Улус Республикада коммунисттик, социалисттик тургузушкунуң чоруп турарының дугайында информацияны чүрчүктүн ханызын-дан райларын солчун чугаалашкан. ССРЭ биле БУР-нун аразында бүүтү талаалыг кады

ажылдажылганын калбарын турарына болгаш чоокшуулажышкына сетил ханышканын илергейлеттинген, совет-болгар харылааларын бүүтү талаалыг улам бижылгавары айтырылганын чугаалашкан.

Эштер Л. И. Брежнев биле Т. Живковтун ужуражышканын чугаалашкан бүүтү айтырылганын талазы-биле СЭКП-ниң болгаш БКП-ниң бүүрүлгени чагыс ай сайгыс-болгалымын илергейлеп көргүскөн.

БУР-нун партия-чазак төлээлери Москвада

БКП ТК-ның бирги секретары, БУР-нун Күрүне Чөвүлелиниң Даргазы Тодор Живковка баштаган БУР-нун партия-чазак төлээлери «Болгария Улус Республикада социализм оруу-биле 30 чылда» деп юбилейге делегейниң

ажылдажылганын киржирине октябрь 16-да Москвада чедип келген.

Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы А. Н. Косыгин болгаш алабын өске-даа кижилер ССРЭ-ниң, БУР-нун күрүне туткары аскан Внуково аэродромунга уткуаннар.

Н. В. Подгорный Финляндияның Компартия удуртукчулары-биле ужурашкан

ХЕЛЬСИНКИ. (СЭТА). ССРЭ биле Финляндиянын аразында тайбычылдык кезээнин чаргаанын 30 чыл оюнга болгаш «Финляндия — Совет Эвилели» иштилиндиң 30 хараанынга таарыштыр Хельсинкиге көрүп турар Совет күрүне делегациязы баштаган, СЭКП ТК-ның Политбюро кезигүүнү Н. В. Подгорный Финляндияның Компартия удуртукчулары-биле —

Компартияның Даргазынын оралакчылары Т. Синисало болгаш О. Хийнинен-биле, партиянын Чыгыне секретары А. Аало, ФКП ТК-ның Политбюро кезигүүнү Э. Туоминен, ФКП-ниң Хүндүзүгү даргазы В. Пессе олар-биле ужурашкан.

Чыгыс үш хуузууза наймыралдык байлаага өрткен ужуражышканының үезинде ССРЭ-ниң давтыкка полти-

Документилерге ат салган

ХЕЛЬСИНКИ. (СЭТА). Совет Эвилели биле Финляндиянын аразында энергетика талазы-биле кады ажылдажылга дугайында дугуржулгага база совет-финлянд эртем-техниктиг кады ажылдажылганын перспективтиг программаның ат салырынын ёзуула Президент ордунга болган.

Совет күрүне делегациязынын баштыны, ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунун Даргазы Н. В. Подгорный болгаш Финляндия Республикасынын Президентизи У. К. Кекконен кирешкен.

Дугуржулгага ат салганыр: совет таладан — Давтыкка чурттар-биле экономика харылааларының күрүне комитетиниң даргазы С. А. Шапков, фин таладан — давтыкка садым министри П. Лайне.

Финляндияның күрүне Чөвүлелиниң өмүнээзинден

ХЕЛЬСИНКИ. (СЭТА). ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунун Даргазы Н. В. Подгорный болгаш ооп баштаган Совет күрүне делегациязында алдар кылдыр Финляндияның Күрүне Чөвүлели октябрь 16-да эртенги шайлаага тургускан.

Эртенги шайлаага фин таладан республиканың Президентизи У. К. Кекконен, чазак кезигүүнери, парламент депутаттары, «Финляндия — Совет Эвилели» иштилиндиң удуртукчулары чедикшикчилери болгаш оон-даа өскелер барган.

Совет күрүне делегациязынын баштаган чорайын чугаалашкан бүүтү айтырылганын талазы-биле СЭКП-ниң болгаш БУР-нун күрүне туткары аскан Внуково аэродромунга уткуаннар.

Совет күрүне делегациязынын баштаган чорайын чугаалашкан бүүтү айтырылганын талазы-биле СЭКП-ниң болгаш БУР-нун күрүне туткары аскан Внуково аэродромунга уткуаннар.

Совет күрүне делегациязынын баштаган чорайын чугаалашкан бүүтү айтырылганын талазы-биле СЭКП-ниң болгаш БУР-нун күрүне туткары аскан Внуково аэродромунга уткуаннар.

Совет күрүне делегациязынын баштаган чорайын чугаалашкан бүүтү айтырылганын талазы-биле СЭКП-ниң болгаш БУР-нун күрүне туткары аскан Внуково аэродромунга уткуаннар.

ЮБИЛЕЙНИҢ ТУРАСКААЛ МЕДАЛЬДАРЫН ТЫВЫСКАН

Болгария Улус Республика-ның партия-чазак төлээлери баштаган эш Тодор Живков «Болгарияга социалисттик революцияны 30 чылда» деп юбилейге тураскаал медальдарын совет улуртукчулары октябрь 16-да Кремльге чыгып, байыраалдык байлаага тывыскап.

Юбилей медальдарын эштер Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Громыко, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельшин, М. А. Суворов, А. Н. Шеленин, П. И. Демичев, В. И. Долгих, Н. В. Кляшторнов оларга тывыскап.

Эш Т. Живков шайлааганга дову чүве чугаалашкан. Болгария Улус Республика-ның Күрүне Чөвүлелиниң хамааттык социалисттик революцияны 30 чылдагы холбарыштыр тускай юбилей медальды доктааткан деп ол чугаалашкан. Э медальды болгаш хамааттыктар оларның башымыг болгаш

капитализмге удур демиселге ачы-ханымазы дээш тыпсар. Ону ол ишкеш өскө чурттар-ның хамааттыгына оларның Болгария Улус Республика-ның төгүрүлгезинде ачы-ханымазы дээш тыпсар. Болгарияга социалисттик революцияны тинч-лээрине болгаш бистин чуртка социализм тургузушкунуңга СЭКП кайы кире улуг ачы-ханымазы бооп турарын шунту улус бийлер болгай. Ыйчанга Совет Эвилелиниң хамааттыктары бистин чурттуг болгаш бистин наймыралдыктың хөгжүлгезинге улуг салымчыны дээш бо медальды алдырынга эи-ле төлөткүлөр бооп турар-дыр. Оларнын аразында бир дугары — совет хамааттык, Болгария Улус Республика-ның Ильян Брежнев бооп турар.

Бо өөрүлүктүг даялгыны күөсүдир, Болгарияга социалисттик революцияны 30 чыл оюн холбарыштыр медальдарын тыпсар болганын аас-кежиктип мез — деп, Т.

Живков түнбегинде чугаалашкан. Эш Л. И. Брежнев СЭКП Төп Комитетиниң Политбюро-зунун өмүрүзүндө Болгария-ның Компартиязынын Төп Комитетинге, БУР-нун Күрүне Чөвүлелине белек шайлаан — «Болгарияга социалисттик революцияны 30 чылда» медальды тывыскап дээш чурткык ханымазын өрүп чедиргилешкенин илереткен.

Юбилей медальдарын тыпсып турда анаа Болгария Улус Республика-ның партия-чазак төлээлери кезигүүнери, а ол ишкеш БУР-нун ССРЭ-де алчын Д. Жувел, ССРЭ-ниң БУР-да элчын В. Н. Базовский олар олурдурушканнар.

Олаа хүн СЭКП ТК-ның Политбюрозу БКП ТК-ның бирги секретары, БУР-нун Күрүне Чөвүлелиниң Даргазы Т. Живковка баштаган БУР-нун партия-чазак төлээлери алдары дээш дүштөк шайлаага тургускан.

(СЭТА).

Хуусаа бетинде

Тываның автосетинге заводтун Комастанын Кунаринге узуртук — коммунисттик чурт-ажылдык бригадала октябрь айында эгезинде беш чыл планына айткан күш-ажылдык бүүдүрүлгезин өстүрүп талазы-биле оңаалдык күөсүдиркен.

Бригаданың белигүнүрү тоску беш чылдың эгезинде 60 муң рубльдин ажалы бүүдүрүлгезин бүүдүрүп, тодарымчы бөлүккө пеметир 16 автобусту септөөн. Бригада мылдыг белек көргүзүпү социалисттик чарытты ийи организациядап, күш-ажылдык салгыла-чуртуну бижылгап, аяны-шчилериниң харылааларын белектер турган чедип алган.

Ажылдык чонвар депутаттарының Кызыл хоорай Советиниң депутатты коммунист Владимир Хуай-оол, автотрактор комсомол организациязынын секретары Евгений Чмыл, коммунист Игорь Микаев, комсомолу Алексей Родников ишкеш мурнакчылар бригадала хой. Олар хүн нормамын доктаамал ажыр күөсүдир илереткен.

Коммунисттик күш-ажылдык бригаданың аяны-шчилери октябрь байыраалына төлөткү ужуражыры-биле чарытты улам калбарган. Олар чыл түнбүгезинде чедир алды автобусту септөөн хүлээлгезин алган, ону күөсүдир-биле шалымчы ажылдап турарлар.

Ажылдада кирген

Монгук-Тайга районунуң төвү — Муугур-Аксы суурунуң эржи электростанциязын күжү бичо болгандың чарытты-биле халдырын шыдааштын барымдаалаш, оон күжүгүгү станциянын тударып шийтирөөн.

«Тыва коммунистерго» бүүдүрүлгезиниң улуг инженер Вадимир Лавринович удуртукчу оон ийи килип, составыг бригадала чаа электростанцияны кымып дооскан, ажылдада кирген. 250 киловатт күжүгүгү электростанцияны албан организация, омонелье, школа, чурталга ба-жындарын дү-дүн хон чырыдып турар.

Чылдың күөсеткен

Бердинге планын оңаалды болгаш алган социализмтиг хүлээлгезин хуусаа бетинде күөсүдир дээш СЭКП-ниң XXII съездин атыг советтук Доргун сүт-бараан фермазынын коллективизм кымык ажылдап турар. Ферма 450 тонна алдар күрүнеге өрткө тоса ажыр сүтү садым, чыл планын 97,5 хуу күөсеткен.

Саанчылар ортузунда чарытты бирги черинде ССРЭ-ниң Дээди Советиниң депутаты Дадиян-ыс Саина-Байыровна Монгук суурун, бир шиек оонаштыр 3002 килограмм сүтү саап алган. Бо чылдың улуг сүтү ил сүт саап алдыр хүлээлгезин хуусаа бетинде өскө ажыр ботталдыган. Күш-ажылдык Кызыл Тук орденниң эдилчелери Дуктуг Дөп-оолова Ондар чылда 2800 килограмм сүт саап алдыр хүлээлгезин тос айларда 20 килограмм ажыр күөсеткен. Саанчылдар Д. Кара-Сад, Э. Ооржак, М. Монгук сүт саап алдырып чыл оңаалдык чедикшигин ботталдыган.

Фермазын коллективизм саар ишкерин ажалда, чегирелгезин ажалдап, саанчылар ортузунда социалисттик чарытты дөштөгү организацияларда аяны көргүзүлгезин белек болган эртен чылдың бо үезинде дөштөгү 75 центнер хей сүтү саап алган.

